

بررسی رابطه بین ارزش‌های دانشجو و تعهد حرفه‌ای: سهم واسطه‌گری شایستگی تحصیلی دانشجویان دانشگاه شیراز

الهام حیدری، استادیار، گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

رحمت اله مرزوقی، استاد، گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

***فهمیه کشاورزی**، استادیار، گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

چکیده

هدف پژوهش بررسی تأثیر ارزش‌های دانشجو، شایستگی تحصیلی و تعهد حرفه‌ای دانشجویان کارشناسی دانشگاه شیراز بود. روش پژوهش مطالعه حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. نمونه تحقیق شامل ۳۵۷ نفر از دانشجویان کارشناسی دانشگاه شیراز بود، که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای، انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل مقیاس‌های ارزش‌های دانشجو، شایستگی تحصیلی و تعهد حرفه‌ای بود که پس از محاسبه روایی و پایایی آنها، بین نمونه توزیع و داده‌ها با استفاده از مدل معادلات ساختاری تحلیل شدند. یافته‌ها نشان داد که ارزش‌های دانشجویان تأثیر مثبت و معناداری بر شایستگی تحصیلی آنان دارد اما تأثیر معناداری بر تعهد حرفه‌ای مشاهده نگردید. همچنین شایستگی تحصیلی تأثیر مثبت و معناداری بر تعهد حرفه‌ای آنان دارد که بیانگر آن است که بین ارزش‌های دانشجویان با تعهد حرفه‌ای آنان به صورت غیرمستقیم با واسطه شایستگی تحصیلی آنان ارتباط وجود دارد.

واژگان کلیدی: ارزش‌های دانشجویان، شایستگی تحصیلی، تعهد حرفه‌ای

* نویسنده مسئول: fahimehkesavarz@yahoo.com

دریافت مقاله: ۹۸/۱/۳۱ پذیرش مقاله: ۹۸/۵/۱۴

Investigating the Relationship between Student Values and Professional Commitment: Intermediation of Academic Competence of Students Shiraz University

Elham Heidari, Assistant Professor. Department of Management and Educational Planning, School of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Rahmatollah Marzooghi, Professor, Curriculum Studies, Department of Management and Educational Planning, School of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.

***Fahimeh Keshavarzi**, Assistant Professor. Department of Management and Educational Planning, School of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Abstract

The purpose of this study was to investigate the relationship between student values and professional commitment and intermediation of academic competence of Shiraz University. The research method was a descriptive correlational study. The research sample consisted of 357 undergraduate students of Shiraz University who were selected by stratified random sampling method. The research tools included student values, professional commitment and academic competence. After calculating their validity and reliability, they were distributed among the samples and the data were analyzed using descriptive and inferential statistics. Findings showed that the student values have a positive and significant effect on academic competence but it hasn't significant effect on professional commitment. Also, academic competence has a positive and significant effect on professional commitment. These results indicate that there is a significant and indirect relationship between the student values and professional commitment with intermediation of academic competence.

Keywords: Student Values, Professional Commitment, Academic Competence

* Corresponding author: fahimehkishavarz@yahoo.com

Acceptance Date: 5/8/2019 Receiving Date: 20/4/2019

مقدمه

سیستم‌های آموزشی در هر جامعه‌ای یکی از مهمترین زیر سیستم‌های آن جامعه محسوب می‌شود، و مانند هر سیستم دیگری برای رفع نیاز جامعه ایجاد شده اند. نظام آموزش عالی نیز به عنوان بخشی از این سیستم باید بتواند تعهد حرفه‌ای دانشجویان را ارتقا بخشد، تا بتواند با تأثیر بر کیفیت عملکرد آنان، موفقیت جامعه را از طریق پاسخ به فرصت‌هایی که به وسیله فارغ التحصیلان ایجاد می‌شود، تضمین کند [۱]. بنابراین، رشد تعهد حرفه‌ای دانشجویان می‌تواند یکی از عوامل موفقیت شغلی آنان در آینده باشد.

تعهد به معنی وفاداری افراد به اهداف تعیین شده و تلاش در جهت تحقق آنهاست [۳۶]. تعهد حرفه‌ای بیانگر باور و پذیرش ارزش‌های حرفه آینده توسط دانشجویان و تلاش آنان برای تحقق این ارزش‌ها و تمایل به ارتقاء خود به منظور عضویت در حرفه آینده می‌باشد [۷]. به علاوه، تعهد حرفه‌ای به معنای ارتباط روانی و عاطفی بین فرد و حرفه خود است که باعث می‌شود تا وی فعالیت‌های داوطلبانه‌ای انجام دهد که به طور رسمی در جریان آن قرار نگرفته است [۲۸، ۴۷]. بنابراین، هرگاه افراد از نظر روانشناختی به حرفه خود وابسته باشند و از بودن در آن حرفه رضایت خاطر نشان دهند، بیانگر آن است که تعهد حرفه‌ای آنان بالا است [۲۶]. این نوع تعهد در دانشجویان دربرگیرنده تعهد دانشجو به حرفه مربوط به رشته خود و برخورد و نگرش هر فرد به آینده شغلی و حرفه‌ای و تمایل و تعلق به حفظ حرفه کنونی خویش است [۴۳]. تعهد حرفه‌ای می‌تواند نشانگر میزان انگیزه دانشجویان برای انجام کار در حرفه تخصصی بر مبنای باور به ارزشمند بودن حرفه انتخابی باشد [۲۲]. برای شکل‌گیری باور به ارزشمند بودن حرفه آینده، بایستی ارزش‌های حرفه‌ای در درون دانشجویان نهادینه سازی گردد تا انگیزه فعالیت و بقای آنان در یک حرفه شکل گیرد و نگرش آنان نسبت به حرفه آینده خود تغییر مطلوب یابد [۲۴]. شکل‌گیری تعهد حرفه‌ای تحت تأثیر چهار عامل کلی صورت می‌پذیرد که شامل تمایل به کار و فعالیت در حرفه تخصصی، عضویت در آن حرفه، باور به اهداف و ارزش‌ها و داشتن چشم‌انداز حرفه‌ای است [۱۰]. که می‌تواند با فعالیت‌های سطح بالا در جهت کسب عضویت در حرفه آینده و شکل‌گیری ارزش‌ها در دوران دانشجویی شکل گیرد [۴، ۲۴]. این عوامل می‌تواند متاثر از تعاملات فرد با دیگران، تمایلات و ترجیحات افراد و یا عوامل موقعیتی مانند میزان حمایت اساتید و ساختارهای پاداش دهنده‌های درونی و بیرونی باشد [۲۳]. بنابراین، تعهد حرفه‌ای می‌تواند تحت تأثیر

ارزش‌های نهادینه شده در افراد در دوران دانشجویی و ایجاد شایستگی‌های مختلف تحصیلی قرار گیرد و در حفظ عضویت در حرفه تخصصی آینده نقش داشته باشد.

از سوی دیگر، شایستگی تحصیلی می‌تواند یکی از ملزومات اساسی و موتور محرکه در هر سیستم آموزشی محسوب شود [۳۰]. شایستگی تحصیلی اشاره به ساختاری چندوجهی دارد که در برگیرنده مهارت‌ها، نگرش‌ها، و رفتارهای یادگیرنده است که منجر به موفقیت‌های تحصیلی در طول دوران تحصیل می‌شود [۱۶]. همچنین شایستگی‌های تحصیلی اشاره به ارزیابی دانشجو از توانایی‌های خود، و همچنین باور وی درباره منابع مورد نیاز برای عملکرد مطلوب دارد [۸]، که می‌تواند تحت تأثیر تجارب تحصیلی شکل گیرد، و در کسب موفقیت‌های تحصیلی آنها نیز تأثیر به‌سزایی داشته باشد [۲، ۲۹]. شایستگی تحصیلی، به یادگیرندگان فرصت عملکرد مناسب در محیط تحصیلی را می‌دهد و زمینه استفاده از فرصت‌های حاصل از آموزش از جمله فرصت‌های کاری مرتبط با حوزه تخصصی را فراهم می‌سازد [۵]. شایستگی تحصیلی ابعاد مختلف دارد. برخی از این ابعاد شامل انگیزش و مهارت‌های مطالعه است که از اهمیت به‌سزایی برخوردار است، چرا که انگیزش تعیین‌کننده سطح علاقه دانشجو به یادگیری است و مهارت‌های مطالعه نیز فرد را مجهز به استراتژی‌های رفتاری برای تسهیل فرآیند یادگیری می‌نماید [۱۵]. براین اساس، مشاهده می‌شود که دانشجویان با استعدادی وجود دارند که به دلیل نداشتن مهارت‌های لازم در مطالعه، عملکرد تحصیلی خوبی ندارند. این شایستگی‌ها در برخی موارد به‌طور مستقل حاصل می‌شود، اما در برخی دیگر نیازمند آموزش از سوی نظام‌های آموزشی است [۲۰]. کاهش سطح انگیزش تحصیلی دانشجویان نیز می‌تواند باعث کاهش سطح موفقیت تحصیلی آنان و عدم سازگاری با سیستم آموزشی را در پی داشته باشد و کیفیت ارتباط دانشجو با اساتید را تحت تأثیر قرار دهد [۵].

همچنین شایستگی تحصیلی می‌تواند شامل ابعاد توانایی دانشجویان در رهبری، کارگروهی، حل مساله، مشارکت اجتماعی، پیوستگی با اجتماع و خودآگاهی باشند و بیانگر میزان شایستگی تحصیلی آنان است [۳۱]. شایستگی‌های تحصیلی می‌تواند قبل از ورود به دانشگاه تحت تأثیر تجارب و زمینه‌های مختلف فردی و تحصیلی حاصل شده باشد و همین عامل بستر مناسبی را برای مشارکت و التزام تحصیلی دانشجویان در طول دوره تحصیل در دانشگاه فراهم آورد. با این حال، بخش عمده‌ای از این شایستگی‌ها می‌تواند در دوران تحصیل در دانشگاه تحت تأثیر فرصت‌های یادگیری‌ای که برای دانشجویان فراهم می‌شود، حاصل شود [۳۴]. بنابراین، دانشجویانی که در ابتدای دوران تحصیل در دانشگاه از مجموعه‌ای از برنامه، خدمات و تجاربی که

شایستگی‌های تحصیلی آنها را رشد دهد، برخوردار بودند، نسبت به دانشجویانی که از این امکانات محرومند، موفقیت‌های تحصیلی بیشتری دارند [۳۴، ۲]. همچنین، پایین بودن شایستگی‌های تحصیلی می‌تواند منجر به کاهش سطح انگیزه، افزایش استرس، زیر سوال رفتن هویت و توانمندی دانشجو و در نهایت کاهش التزام دانشجو و مشارکت وی در فعالیت‌های تحصیلی باشد و عملکرد آن را نیز تحت تأثیر قرار دهد [۱۷، ۱۸]. با این حال، باید افزود که رشد این شایستگی‌ها در دانشجویان، می‌تواند تحت تأثیر "ارزش‌های ادراک شده تحصیلی" آنان باشد [۴۶].

ارزش به معنای آنچه در زندگی فرد مهم و سودمند می‌باشد و در عین حال فهم وی را نسبت به محیط محدود می‌سازد [۲۵]. ارزش‌ها به عنوان معیارهای آرمانی زندگی فرد را هدایت می‌کند و در دوران دانشجویی اهمیت زیادی دارد. دوره‌ای که فرد مهارت‌ها و الزامات لازم را برای انجام مسئولیت‌های خاص در خود شکل می‌دهد [۹]. به علاوه، ارزش‌های دانشجو بر روی انتخاب و رفتار وی در محیط آموزش عالی تأثیر می‌گذارد و نشان دهنده دلبستگی احساسی دانشجو نسبت به یک موضوع یا فعالیت خاص می‌باشد [۴۴، ۱۱]. ارزش‌ها می‌تواند ابعاد مختلفی داشته باشد. آنچه که در این پژوهش مدنظر است، نظر دزیوانسکا^۱ [۱۹] می‌باشد که ارزش‌ها را شامل مواردی همچون ارزش‌های کارکردی، ارتباطی، درونی، معرفت شناختی، اقتضایی، بیرونی و روانشناختی است.

ارزش‌ها بین افراد مختلف متفاوت است. شوآرتز^۲ [۳۹] معتقد است که افراد جوان تمایل بیشتری به ارزش‌هایی مانند لذت‌گرایی، تحریک‌پذیری، استقلال و خودکارآمدی داشته و ارزش (اولویت) کمتری برای انطباق و یکنواختی، سنت‌ها، عرف و امنیت قائل هستند. در مقابل، افراد ساخورده به ارزش‌هایی مانند امنیت و سنت‌ها پایبند و نسبت به لذت‌گرایی، تحریک‌پذیری و دستیابی پیروزی برخلاف جوانان اهمیت کمتری قائل هستند. کریک وود، دیر و گری [۲۵] معتقدند ارزش‌ها، واقعیت‌های کنونی پیش روی دانشجو و آینده‌ای که با آن روبرو می‌شوند به همراه دانش‌هایی که فرد در معرض آن قرار می‌گیرد، را شکل می‌دهد. دیتریچ، دیکی، کراکی و نوآک^۳ [۱۴] نیز معتقدند ارزش‌های دانشجو تأثیر بسیاری بر روی انگیزه و تلاش وی می‌گذارد و معمولاً این سه مؤلفه به عنوان نتایج مهمی برای سنجش میزان موفقیت آنان مدنظر قرار می‌گیرد.

1 . Dziewanowska

2 . Schwartz

3 . Dietrich & Dicke & Kracke & Noack

همچنین ارزش‌های دانشجویی نگرش‌های عاطفی وی را به سوی موضوعات خاصی در محیط آموزشی سوق می‌دهد، در حالی که تلاش دانشجو مجموعه رفتارهای پرزحمت و سخت‌کوشی-هایی هستند، که در محیط دانشگاهی به نمایش گذاشته می‌شود.

عوامل مختلفی نیز بر شکل‌گیری ارزش‌های دانشجویان تأثیر گذار هستند. برخی از این عوامل می‌تواند شامل سن، جنسیت، نوع محیط آموزشی فرد باشد [۹]. بررسی‌های دیتریچ و همکاران [۱۴] نشان می‌دهد که بین حمایت‌های اساتید و ارزش‌های دانشجو همبستگی مثبتی وجود دارد. روردا، کومن، اسپیلیت و اورت^۱ [۳۵] نیز در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که ادراک مثبت از کلاس درس توسط دانشجویان ارتباط مثبت و معناداری با نتایج فعالیت‌های آنان در کلاس درس استادی که از تخصص و تسلط خوبی برخوردار است، دارد و این مهم بر روی انگیزه، تلاش و ارزش‌های فراگیران تأثیر می‌گذارد.

با توجه به مبانی نظری به نظر می‌رسد که شکل‌گیری تعهد حرفه‌ای دانشجویان کلید موفقیت شغلی آنان در آینده می‌باشد و می‌تواند موفقیت شخصی و توسعه کشور را نیز به همراه داشته باشد، و مانع از بسیاری از مشکلات سازمانی نشات گرفته از بی‌تعهدی افراد باشد. به نظر می‌رسد که شکل‌گیری این تعهدات در دوران دانشجویی اتفاق می‌افتد و می‌تواند تحت تأثیر شکل‌گیری و جهت ارزش‌های دانشجویان در دوران دانشجویی باشد. با این حال، شایستگی تحصیلی نیز می‌تواند تحت تأثیر ارزش‌ها که جهت دهنده به باور افراد در رشد شایستگی‌های آنان است، در رشد تعهد حرفه‌ای نقش داشته باشد. چرا که به نظر می‌رسد بخشی از تعهد حرفه‌ای تحت تأثیر فرصت‌های کاری در دوران دانشجویی شکل می‌گیرد و ایجاد چنین فرصت‌هایی عمدتاً تحت تأثیر شایستگی افراد و چگونگی عملکرد تحصیلی آنان است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که در رابطه با هریک از متغیرهای ارزش‌های دانشجویان، شایستگی تحصیلی و تعهد حرفه‌ای دانشجویان پژوهش‌های متعددی انجام شده است. به عنوان مثال رزیکوا و نواکا [۳۷]، گورناک و فرجان^۲ [۲۱] و یاراحمدی و همکاران [۴۶] دریافتند که ارزش‌های دانشجویان رابطه معناداری با شایستگی تحصیلی دارد. پژوهش ستینکایا و همکاران [۱۰]، کوهن^۳ [۱۳]، استرید و هیگز^۴ [۴۲]

1 . Roorda, Koomen, Spilt, & Oort

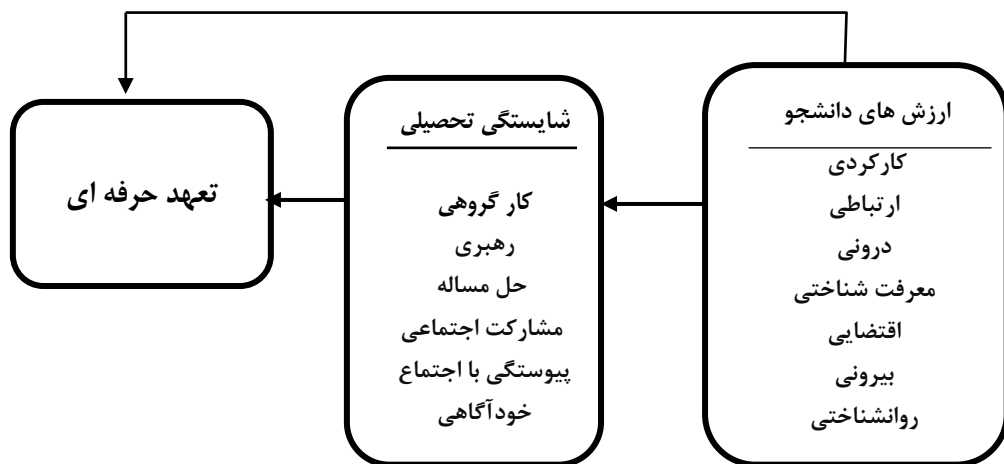
2 . Gorenak & Ferjan

3 . Cohen

4 . Stride & Higgs

نشان داد که ارتباط معناداری بین ارزش‌ها و تعهد حرفه‌ای وجود دارد. پژوهش پاربا و رافیانی^۱ [۳۲]، شاکلا [۴۰]، لتانانی و همکاران [۲۷] حاکی از آن است که رابطه معناداری بین شایستگی تحصیلی و تعهد حرفه‌ای وجود دارد. با این حال، بررسی‌ها نشان می‌دهد که تا کنون پژوهش به بررسی ارتباط همزمان ارزش‌های دانشجوی، شایستگی تحصیلی و تعهد حرفه‌ای دانشجویان در داخل و خارج از کشور نپرداخته است. بنابراین، با تکیه بر مبانی نظری و پژوهشی، هدف این پژوهش بررسی ارتباط بین ارزش‌های دانشجویان، شایستگی تحصیلی و تعهد حرفه‌ای دانشجویان می‌باشد که در قالب شکل شماره (۱) نشان داده شده است.

شکل شماره ۱: مدل مفهومی پژوهش

روش پژوهش

هدف پژوهش بررسی رابطه ارزش‌های دانشجوی، شایستگی تحصیلی و تعهد حرفه‌ای دانشجویان بود. پژوهش به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ روش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان کارشناسی دانشگاه شیراز بود که در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۸

1. Purba & Rafiani

۱۳۹۶ مشغول به تحصیل بوده اند. روش نمونه گیری تصادفی طبقه‌ای بود که بر اساس آن و با استفاده از جدول مورگان تعداد ۳۶۰ نفر انتخاب و بین آنها پرسشنامه توزیع گردید و در نهایت ۳۵۷ پرسشنامه برگشت داده شده، که نتایج آن به عنوان داده‌های مرتبط با گروه نمونه در نظر گرفته شد.

برای بررسی ارزش‌های دانشجو از ابزار دزیوانسکا [۱۹] استفاده شد. این ابزار شامل ۳۹ گویه و ۷ بعد است. این ابعاد شامل ارزش‌های کارکردی، ارتباطی، درونی، معرفت شناختی، اقتضایی، بیرونی و روانشناختی می‌باشد که با طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای از بسیار زیاد تا بسیار کم مورد بررسی قرار می‌گیرد که حداکثر امتیاز حاصل از این پرسشنامه ۱۹۵ و حداقل امتیاز ۳۹ می‌باشد. روایی و پایایی این ابزار مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که ضریب روایی این ابزار بین ۰/۱۹ تا ۰/۷۳ بوده و پایایی آن بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمد که نتایج به دست آمده بیانگر سطح مطلوب روایی و پایایی ابزار مورد نظر است. به منظور بررسی توسعه شایستگی تحصیلی دانشجویان از پرسشنامه‌ای که توسط دانشگاه ایالت کلاد [۳۱] طراحی شده بود، استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۳۱ گویه و از نوع ۵ گزینه‌ای لیکرت از طیف بسیار مخالف تا بسیار موافق بوده است. که حداکثر امتیاز کسب شده از آن ۱۵۱ و حداقل امتیاز ۳۱ می‌باشد. ابعاد این پرسشنامه شامل توانایی دانشجویان در رهبری، کارگروهی، حل مساله، مشارکت اجتماعی، پیوستگی با اجتماع و خودآگاهی بود. پایایی این ابزار بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۶ و ضریب روایی نیز ۰/۶۰ می‌باشد. در این پژوهش نیز روایی و پایایی ابزار بررسی گردید. نتایج نشان داد که ضریب روایی کل ابزار بین ۰/۵۱ تا ۰/۷۲ با سطح معناداری ۰/۰۰۱ برای کلیه گویه‌ها می‌باشد و ضریب پایایی آن نیز بر حسب ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمد که حاکی از پایایی مطلوب پرسشنامه است. تعهد برای بررسی حرفه‌ای دانشجویان از پرسشنامه کوپین [۳۳] استفاده گردید. این ابزار شامل ۵ گویه با طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای بوده که حداکثر امتیاز کسب شده از ۲۵ و حداقل ۵ می‌باشد. لازم به ذکر است که روایی و پایایی آن مطلوب گزارش شده است. در این پژوهش روایی و پایایی ابزار بررسی شد. روایی آن بین ۰/۷۲ تا ۰/۸۱ و پایایی آن بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۸ به دست آمد. لازم به ذکر است که به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزارهای spss نسخه ۲۱ و Lisrel 8.8 و همچنین، روش‌های آماری توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد و آمار استنباطی شامل ضریب همبستگی پیرسون و مدل معادلات ساختاری استفاده گردید.

یافته‌ها

همانگونه که بیان گردید هدف پژوهش بررسی ارزش‌های دانشجویان، شایستگی تحصیلی و تعهد حرفه‌ای آنان بود. در این راستا از "مدل معادلات ساختاری" برای تعیین روابط علی بین متغیرهای پژوهش استفاده شد. اما قبل از ارایه‌ی مدل و برازش آن، میانگین و انحراف و استاندارد و همبستگی بین متغیرها محاسبه گردید.

جدول شماره ۱: میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

شایستگی تحصیلی							تعهد حرفه‌ای	ارزش‌های دانشجو							متغیر
پیوستگی با اجتماع	مشارکت اجتماعی	حل مساله	اصول رهبری	کارگروهی	خودآگاهی	عاطفی		بیرونی	اقتضایی	تخصصی	مؤقت	درونی	ارتباطی	کارکردی	آمار توصیفی
۳/۸۵	۳/۷۷	۳/۷۳	۳/۶۲	۳/۴۸	۳/۴۹	۳/۹۷	۳/۹۵	۳/۶۱	۴/۱۷	۴/۱۹	۴/۱۳	۴/۰۳	۳/۹۶	۴/۰۳	میانگین
۰/۷۵	۰/۸۲	۰/۹۴	۰/۷۶	۰/۸۴	۰/۷۱	۰/۷۶	۰/۷۲	۰/۷۸	۰/۷۲	۰/۷۵	۰/۸۲	۰/۶۸	۰/۹۹	۰/۶۴	انحراف استاندارد

نتایج نشان داد که میانگین متغیرهای ارزش‌های دانشجویان، شایستگی تحصیلی و تعهد حرفه‌ای بیش از حد میانگین (۳) می‌باشد (جدول شماره ۱).

جدول شماره ۲: ماتریس ضرایب همبستگی ابعاد پژوهش

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
۱	۱																
۲	-.۷۴	۱															
۳	-.۶۰	-.۴۳	۱														
۴	-.۸۴	-.۵۲	-.۴۰	۱													
۵	-.۷۸	-.۵۳	-.۳۵	-.۶۸	۱												
۶	-.۸۴	-.۵۵	-.۴۰	-.۶۸	-.۶۸	۱											
۷	-.۸۷	-.۵۴	-.۴۱	-.۷۶	-.۷۰	-.۷۸	۱										
۸	-.۳۷	-.۱۷	-.۰۷	-.۲۲	-.۱۷	-.۱۹	-.۱۹	۱									
۹	-.۶۸	-.۴۲	-.۲۸	-.۵۴	-.۴۹	-.۵۳	-.۵۷	-.۳۷	۱								
۱۰	-.۴۸	-.۳۸	-.۲۸	-.۳۹	-.۴۴	-.۳۶	-.۴۲	-.۱۵	-.۳۶	۱							
۱۱	-.۳۳	-.۲۰	-.۱۶	-.۱۵	-.۱۹	-.۱۴	-.۲۰	-.۰۹	-.۱۹	-.۷۵	۱						
۱۲	-.۳۶	-.۲۹	-.۲۳	-.۲۷	-.۳۵	-.۲۶	-.۳۰	-.۰۹	-.۲۸	-.۸۲	-.۶۵	۱					
۱۳	-.۴۱	-.۳۱	-.۲۶	-.۳۴	-.۲۸	-.۳۳	-.۳۷	-.۱۳	-.۳۷	-.۸۲	-.۵۴	-.۶۶	۱				
۱۴	-.۳۹	-.۲۸	-.۲۴	-.۳۵	-.۳۹	-.۳۰	-.۳۵	-.۱۱	-.۳۵	-.۷۵	-.۴۰	-.۴۶	-.۵۳	۱			
۱۵	-.۵۰	-.۳۸	-.۲۵	-.۴۳	-.۴۶	-.۴۱	-.۴۵	-.۱۱	-.۴۵	-.۸۱	-.۴۴	-.۵۷	-.۶۳	-.۵۸	۱		
۱۶	-.۳۷	-.۳۳	-.۲۰	-.۳۱	-.۳۰	-.۲۱	-.۳۰	-.۳۳	-.۲۹	-.۷۰	-.۴۵	-.۴۹	-.۵۱	-.۴۵	-.۵۵	۱	
۱۷	-.۲۲	-.۲۰	-.۰۹	-.۲۴	-.۱۹	-.۱۵	-.۱۸	-.۰۸	-.۱۳	-.۳۹	-.۳۳	-.۳۴	-.۳۰	-.۲۹	-.۲۶	-.۳۲	۱

یادآوری: ۱= ارزش‌های دانشجو، ۲= کارکردی، ۳= ارتباطی، درونی، ۴= معرفت شناختی،

۵= تخصصی، ۶= اقتضایی، ۷= بیرونی، ۸=عاطفی، ۹= شایستگی تحصیلی، ۱۰= خودآگاهی،

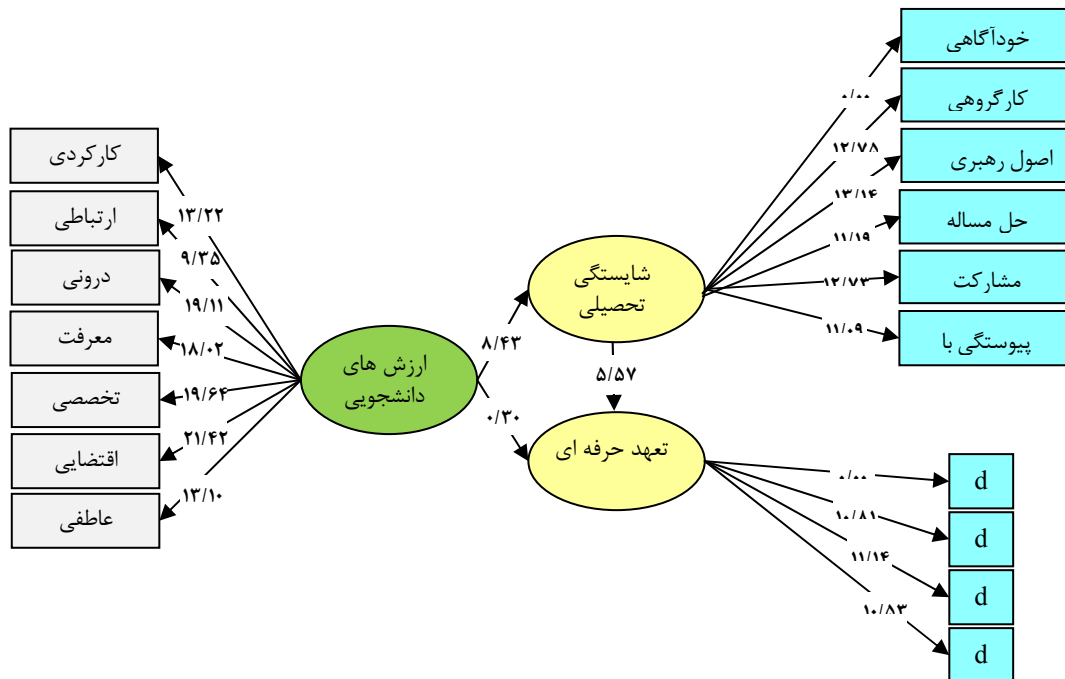
۱۱= کارگروهی، ۱۲= اصول رهبری، ۱۳- حل مسأله، ۱۴- مشارکت اجتماعی، ۱۵= پیوستگی با

اجتماع، ۱۶= تعهد حرفه‌ای.

$P < .05$ *, $P < .01$ **

نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که بین ابعاد مختلف متغیرهای ارزش-های دانشجویان (کارکردی، ارتباطی، درونی، معرفت شناختی، اقتضایی، بیرونی، روانشناختی) و شایستگی تحصیلی آنان (کار گروهی، رهبری، کارگروهی، حل مسأله، مشارکت اجتماعی، پیوستگی با اجتماع، خودآگاهی و تخصصی)، همچنین بین ابعاد شایستگی تحصیلی دانشجویان و تعهد حرفه‌ای آنان همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد (جدول شماره ۲). پس از بررسی روابط همبستگی متغیرها، روابط علی بین آنها با بکارگیری مدل معادلات ساختاری بررسی شد. نتایج حاصل از مدل ساختاری متغیرهای پژوهش بر اساس مقادیر t-value در شکل شماره (۲) نشان داده شده است.

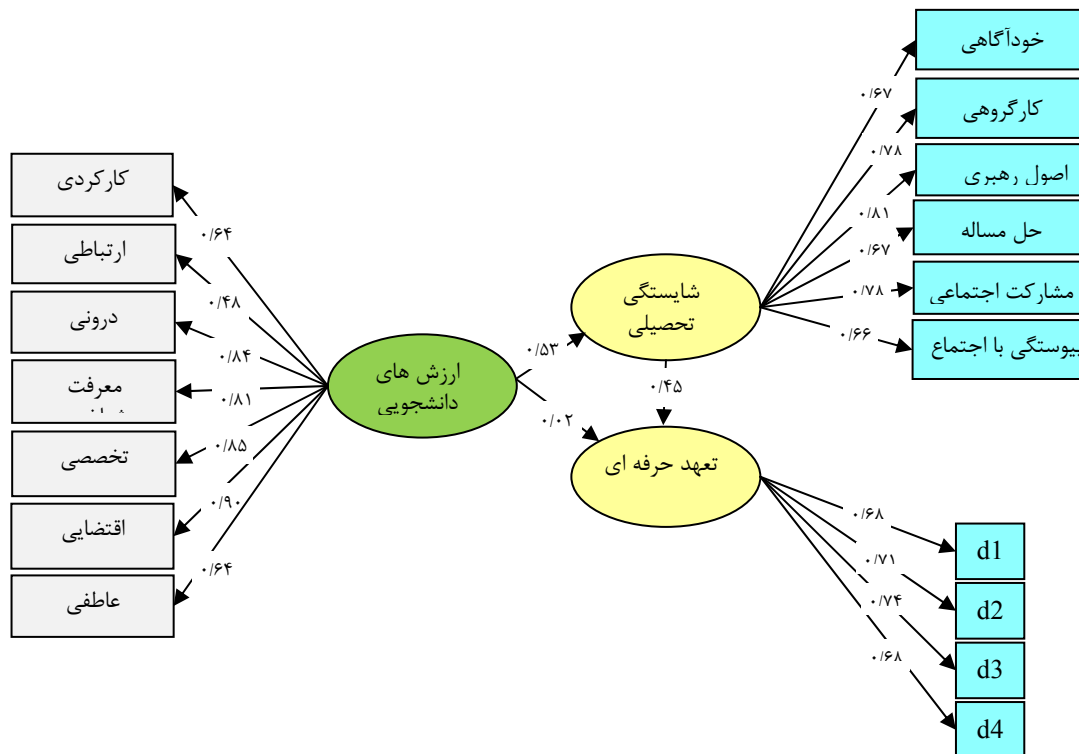
شکل شماره ۲: مدل ساختاری با مؤلفه‌های اصلی بر اساس مقادیر t-value

Chi-Square=271/24 DF=116 P-value=
 0/00000RMSEA=0/061

بر اساس شکل شماره (۲) ارزش‌های دانشجویی ارتباط مثبت و معناداری بر شایستگی تحصیلی ($t\text{-value} = ۸/۴۳$) دارد. در حالی که ارزش‌های دانشجویی ارتباط معناداری با تعهد حرفه‌ای آنان ندارد ($t\text{-value} = ۰/۳۰$) دارد. به علاوه شایستگی تحصیلی دانشجویان ارتباط مثبت و معناداری بر تعهد حرفه‌ای آنان ($t\text{-value} = ۵/۵۷$) دارد. در شکل شماره (۳) نیز روابط ساختاری بر اساس ضرایب معناداری نشان داده شده است که حاکی از روابط معنادار بین ارزش‌های دانشجویی، شایستگی تحصیلی و همچنین، شایستگی تحصیلی و تعهد حرفه‌ای دانشجویان می‌باشد.

شکل شماره ۳: مدل ساختاری با مؤلفه‌های اصلی بر اساس ضرایب معناداری

Chi-Square=271/24 DF=116 P-value=

0/00000RMSEA=0/061

NNFI	NFI	GFI	CFI	IFI	RMSEA	χ^2/df	Df	χ^2
۰/۹۷	۰/۹۶	۰/۸۹	۰/۹۲	۰/۹۸	۰/۰۶۱	۲/۳۳	۱۱۶	۲۷۱/۲۴

لازم به ذکر است که نتایج حاصل از بررسی شاخص‌های برازش مدل علی پژوهشی نشان

دهنده برازش مناسب مدل است (جدول شماره ۳).

بحث و نتیجه‌گیری

تحقق اهداف و رسالت دانشگاه با انجام وظایف خطیر و پویا، و ارتقا نظام آموزش عالی مستلزم اتخاذ الگو و ابزار مناسب برای ارزیابی و اطمینان کیفی از روند برنامه‌ها و فرایندهای مربوط [۱، ۳] به آن است. جستجوی حقیقت، توسعه دانش، پرورش نیروی انسانی شایسته و متخصص، پرورش مهارت استدلال و کنجکاوی افراد، پرورش توانایی برقراری ارتباط اجتماعی در افراد، پرورش متخصصان شایسته، پرورش مهارت‌ها، ایجاد تعهد حرفه‌ای به کار و خدمت در فراگیران، رشد و پرورش توانایی فکری و هوشی افراد، پرورش مهارت‌های استدلال انتقادی، برخی از رسالت‌هایی است که آموزش عالی در جهت تحقق آن متناسب با پویایی و تحولات محیطی بایستی محقق سازد [۶، ۴۴۱۶، ۴۵]. بنابراین، نظام آموزش عالی رسالت تحقق اهداف و مطلوبیت‌ها را به صورت مطلوب و در ابعاد و انحاء مختلف بر عهده دارد، چرا که تحقق اهداف فوق موجب شکل‌گیری مجموعه‌ای از ارزش‌ها، شایستگی‌ها و در نهایت ارائه مطلوب تعهدات شخصی و حرفه‌ای در زندگی شخصی و حرفه‌ای دانشجویان می‌گردد.

بر اساس نتایج پژوهش، ارتباط مثبت و معناداری بین ارزش‌های دانشجو و شایستگی‌های تحصیلی آنان وجود دارد. در واقع ارزش‌های دانشجو متأثر از محیط آموزش عالی بر روی دانش‌ها، نگرش‌ها، انگیزش‌ها و حتی کیفیت عملکرد آنان تأثیر می‌گذارد. ارزش‌های دانشجو انعکاس تفکر وی هستند [۱۲]، و زندگی وی را در ابعاد مختلف کارکردی، ارتباطی، درونی، معرفت‌شناختی، اقتضایی و بیرونی متأثر می‌سازد. بنابراین ارزش‌های دانشجو، دلبستگی احساسی [۴۴، ۱۱] وی هستند و زمینه کسب شایستگی‌های او را فراهم می‌سازد. بر اساس نتایج این بخش از پژوهش شایستگی‌هایی همچون ایجاد خودآگاهی در فرد، توانایی انجام کارگروهی، رهبری اثربخش و کارآمد، توانایی حل مسأله، تمایل به مشارکت اجتماعی و پیوستگی با اجتماع به واسطه ارزش‌هایی که دانشجو کسب می‌نماید، شکل می‌گیرد. ارزش‌هایی که زمینه‌ساز شکل‌گیری دانش‌ها، نگرش‌ها و مهارت‌های دانشجو [۱۶] در جهت کسب شایستگی‌های او می‌باشد. نتایج این بخش از پژوهش همسو با نتایج پژوهش‌های رزیکوا و نواکا [۳۷]، گورناک و فرجان [۲۱] و یاراحمدی و همکاران [۴۶] همسو می‌باشد.

همچنین براساس نتایج پژوهش شایستگی‌های تحصیلی دانشجویان ارتباط مثبت و معناداری با تعهد حرفه‌ای آنان دارد. در واقع شایستگی‌های تحصیلی به عنوان موتور محرکه سیستم آموزشی [۳۰] متأثر از کیفیت محیط دانشگاه محل تحصیل فراگیر و عملکرد مناسب وی در

محیط تحصیلی [۵] می‌باشد. نتیجه کسب شایستگی‌های دانشی، اخلاقی و مهارتی فراگیر در ابعاد مختلف خودشناسی و توانایی حل مساله، مشارکت و پیوستگی در اجتماع و انجام کارگروهی و همچنین رهبری موفق و دانستن اصول رهبری و اعمال آنها در عرصه عمل از جمله استراتژی-هایی است که زمینه‌ساز ایجاد تعهد حرفه‌ای در دانشجویان می‌باشد. در واقع، دانشجوی متعهد و با اخلاق مزین به شایستگی‌هایی است که به واسطه آنها می‌تواند موفقیت‌هایی را کسب نماید و این مهم به اشکال مختلفی در محیط تحصیلی و شغلی در رفتار و عملکرد وی نمود یابد. تعهد حرفه-ای که در دانشجو شکل می‌گیرد منبعث از مجموعه باورها و ارزش‌هایی هستند [۷] است که در وی نهادینه شده و آینده فرد را در محیط خارج از دانشگاه به گونه‌ای اثربخش رقم خواهد زد، و به عنوان یکی از عوامل مؤلف موفقیت شغلی دانشجو باشد. یافته‌های این بخش از پژوهش همسو با یافته‌های پاربا و رافیانی [۳۲]، شاکلا [۴۰]، لتانانی و همکاران [۳۷] می‌باشد.

یافته‌های دیگر پژوهش نشان می‌دهد که شایستگی تحصیلی نقش واسطه‌ای در ارتباط بین ارزش‌های دانشجو و تعهد حرفه‌ای وی در دانشگاه دارد. به عبارت دیگر، مجموعه ارزش‌های دانشجو به واسطه شایستگی‌های تحصیلی که دانشجو کسب می‌نماید، موجب شکل‌گیری، رشد و توسعه تعهد حرفه‌ای وی می‌گردد. در واقع بر اساس نتایج این بخش از پژوهش انتخاب و رفتار دانشجو تحت تأثیر ارزش‌هایی است که کسب نموده است می‌باشد. در تأیید این موضوع وتزل و میلی [۴۴]: چپو و ایکس هیا [۱۱] نیز در پژوهش خود به این موضوع اشاره نموده‌اند و معتقدند که ارزش‌ها شکل دهنده به مجموعه رفتارها و احساسات دانشجویان می‌باشد. ارزش‌هایی که گاه نمود عینی یافته و گاه به صورت درونی در فرد شکل گرفته است، همچنین ارزش‌هایی که متناسب با مقتضیات محیطی است و جنبه اقتضایی دارد [۱۹]. این ارزش‌ها به عنوان معیارهای ایده‌آل زندگی [۹] زمینه ساز تعهد حرفه‌ای دانشجویان در رفتار و عملکرد آنها به واسطه شایستگی‌هایی که کسب می‌نمایند، می‌باشد. به هر حال محیط آموزش عالی بایستی زمینه‌ساز چنین بستری باشد تا دانشجویان با باور به ارزشمند بودن به حرفه آینده خود [۲۴]، در تلاش برای کسب شایستگی-های مورد نیاز باشند. شایستگی‌هایی که با نهادینه ساختن مجموعه ارزش‌ها در رفتار و عملکرد دانشجویان متبلور می‌گردد. این بخش از پژوهش همسو با یافته‌های [۲۴، ۴] می‌باشد.

در پایان با توجه به نتایج به دست آمده، پیشنهاد می‌گردد که دانشگاه‌ها جهت رشد تعهدات حرفه دانشجویان به عنوان یکی از عوامل کلیدی در موفقیت‌های آتی، دوره‌های آموزشی فوق برنامه فرهنگی برگزار نمایند و با معرفی مفاخر دانشگاه‌ها و تقدیر از فعالان حوزه فرهنگی (اساتید،

دانشجویان و کارکنان) و امثال اینها ارزش‌های دانشجویان را رشد دهند و احساس دل‌بستگی نسبت به دانشگاه را در آنان تقویت کنند. از این طریق می‌توانند بر شایستگی تحصیلی آنان نیز تأثیرگذار باشند. به علاوه، جهت رشد شایستگی تحصیلی نیز می‌توان علاوه بر اینکه از طریق کارگاه‌های مختلف شایستگی‌ها را در ابعاد مختلف رشد داد، اساتید نیز می‌توانند از طریق تأکید بر کارگروهی، حل مساله، مشارکت دانشجو در حین تدریس به رشد شایستگی‌های تحصیلی دانشجویان کمک کنند و از این طریق منجر به ارتقاء احساس تعهد در دانشجویان گردد.

تعارض منافع / حمایت مالی

نتایج پژوهش حاضر با منافع هیچ ارگان و سازمانی در تعارض نیست و بدون حمایت مالی انجام شده است.

منابع

1. Altbach, P. G., Reisberg, L., & Rumbley, L. E. (2009). Trends in global higher education: Tracking an academic revolution.
2. Anthony, C. J., & DiPerna, J. C. (2018). Piloting a Short Form of the Academic Competence Evaluation Scales. *School Mental Health*, 1-8.
3. Avazi, M., Hosseini Moghadam, R. (1393). Environmental Scenarios for Assessing Higher Education in Selected Countries and Lessons for Iran. *Strategy*, 23 (70), 91-120. [Persian]
4. Ayaz-Alkaya, S., Yaman-Sözber, Ş., & Bayrak-Kahraman, B. (2018). The effect of nursing internship program on burnout and professional commitment. *Nurse education today*.
5. Ban, J., & Oh, I. (2016). Mediating effects of teacher and peer relationships between parental abuse/neglect and emotional/behavioral problems. *Child Abuse & Neglect*, 61, 35-42.

6. Barrioluengo, S. M. (2014). Articulating the 'three-missions' in Spanish universities. *Research Policy*, 43(10), 1760-1773.
7. Benligiray, S., & Sönmez, H. (2012). Analysis of organizational commitment and work-family conflict in view of doctors and nurses. *The International Journal of Human Resource Management*, 23(18), 3890-3905.
8. Bouffard, T., Marcoux, M. F., Vezeau, C., & Bordeleau, L. (2003). Changes in self-perceptions of competence and intrinsic motivation among elementary school children. *British Journal of Educational Psychology*, 73, 171-186.
9. Castiglione, C., Rampullo, A., & Licciardello, O. (2014). High school students' value system. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 141, 1330-1334.
10. Cetinkaya, A., Ozmen, D., & Bayik Temel, A. (2015). The study of reliability and validity of nursing professional commitment scale objectives. *Electronic Journal of Dokuz Eylul University Faculty of Nursing*, 8, 54-60.
11. Chiu, M. M., & Xihua, Z. (2008). Family and motivation effects on mathematics achievement: Analyses of students in 41 countries. *Learning and Instruction*, 18(4), 321-336.
12. Chuanhui, Z., & Hanwei, Z. (2011). Cultivation of environmental values for university students under strategic background of environmental informationization. *Energy Procedia*, 5, 945-951.
13. Cohen, A. (2007). One nation, many cultures: A cross-cultural study of the relationship between personal cultural values and commitment in the workplace to in-role performance and organizational citizenship behavior. *Cross-cultural research*, 41(3), 273-300.
14. Dietrich, J., Dicke, A. L., Kracke, B., & Noack, P. (2015). Teacher support and its influence on students' intrinsic value

- and effort: Dimensional comparison effects across subjects. *Learning and Instruction*, 39, 45-54.
15. DiPerna, J. C. (2004). Structural and concurrent validity evidence for the Academic Competence Evaluation Scales-College edition. *Journal of College Counseling*, 7(1), 64-73.
 16. DiPerna, J. C., & Elliott, S. N. (2000). *Academic competence evaluation scales*. San Antonio, TX: Psychological Corporation.
 17. Duchesne, S., Ratelle, C. F., & Feng, B. (2014). Developmental trajectories of achievement goal orientations during the middle school transition: The contribution of emotional and behavioral dispositions. *Journal of Early Adolescence*, 11, 1-32.
 18. Duchesne, S., Vitaro, F., Larose, S., & Tremblay, R. E. (2008). Trajectories of anxiety during elementary-school years and prediction of highschool noncompletion. *Journal of Youth and Adolescence*, 37, 1134-1146.
 19. Dziewanowska, K. (2017). Value types in higher education—students' perspective. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 39(3), 235-246.
 20. Gettinger, M., & Seibert, J. K. (2002). Contributions of study skills to academic competence. *School Psychology Review*, 31(3), 350.
 21. Gorenak, M., & Ferjan, M. (2015). The influence of organizational values on competencies of managers. *Business Administration and Management*. 1: 67- 83.
 22. Goulet, L. R., & Singh, P. (2002). Career commitment: A reexamination and an extension. *Journal of vocational behavior*, 61(1), 73-91.
 23. Hurst, M. (2010). *An Exploratory Study of Goal Commitment among Graduate Students in Science, Technology, Engineering, and Mathematics Fields*.

- ProQuest LLC. 789 East Eisenhower Parkway, PO Box 1346, Ann Arbor, MI 48106.
24. Jue, J., & Ha, J. H. (2018). The professional identity, career commitment and subjective well-being of art therapy students. *The Arts in Psychotherapy, 57*, 27-33.
 25. Kirkwood, J., Dwyer, K., & Gray, B. (2014). Students' reflections on the value of an entrepreneurship education. *The International Journal of Management Education, 12*(3), 307-316.
 26. Lee, K., Carswell, J. J., & Allen, N. J. (2000). A meta-analytic review of occupational commitment: relations with person-and work-related variables. *Journal of applied psychology, 85*(5), 799.
 27. Lotunani, A., Idrus, M. S., Afnan, E., & Setiawan, M. (2014). The Effect of Competence on Commitment, Performance and Satisfaction with Reward as a Moderating Variable (A Study on Designing Work plans in Kendari City Government, Southeast Sulawesi). *International Journal of Business and Management Invention, 3*(2), 18-25.
 28. Magnan, A. M. R. (2010). *Effects of Professional Commitment and Organizational Context on the Professional Development of Canadian Occupational Therapists* (Doctoral dissertation, University of Alberta).
 29. Maltais, C., Duchesne, S., Ratelle, C. F., & Feng, B. (2017). Learning climate, academic competence, and anxiety during the transition to middle school: Parental attachment as a protective factor. *Revue Européenne de Psychologie Appliquée/European Review of Applied Psychology, 67*(2), 103-112.
 30. Masten, A. S., Roisman, G. I., Long, J. D., Burt, K. B., Obradović, J., Riley, J. R., et al. (2005). Developmental cascades: Linking academic achievement and externalizing and internalizing.

31. Mohammadi, M., Moltaji, L. (2013). A Structural Equation Model of the Students' Experienced Curriculum Effectiveness and Their Leadership Competency Development. **Journal of Curriculum Research**, 3(1), 141-162. doi: 10.22099/jcr.2013.2516.
32. Purba, C. B., & Rafiani, H. A. (2018). The Influence of Competency, Organizational Commitment and Non-Financial Compensation on Teacher Performance in SMAN 29 Jakarta. *Scholars Journal of Economics, Business and Management (SJEEM)*. 5 (3): 226-239.
33. Quinn, P. (2000). *Factors influencing student outcomes in university agricultural courses: Building and testing explanatory models* (Doctoral dissertation, Charles Sturt University).
34. Reason, R. D., Terenzini, P. T., & Domingo, R. J. (2006). First things first: Developing academic competence in the first year of college. *Research in Higher Education*, 47(2), 149-175.
35. Roorda, D. L., Koomen, H. M., Spilt, J. L., & Oort, F. J. (2011). The influence of affective teacher-student relationships on students' school engagement and achievement: A meta-analytic approach. *Review of educational research*, 81(4), 493-529.
36. Rose, R. C., Kumar, N., & Pak, O. G. (2009). The effect of organizational learning on organizational commitment, job satisfaction and work performance. *Journal of Applied Business Research*, 25(6), 55.
37. Růžičková, K., & Novák, P. (2014). The effects of competencies on the company value. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 58(6), 415-420.
38. Salleh, M. M., Yahaya, A. N. A., b Yusof, A., & Hussin, H. (2015). Factors Affecting Undergraduates' Academic

- Competence: A Case Study of Unkl MICET. *International Academic Research Journal of Social Science* 1(2): 290-294.
39. Schwartz, S. H. (2007). Basic human values: Theory, methods, and application. *Risorsa Uomo*.
40. Shukla, S. (2014). Teaching competency, professional commitment and job satisfaction-a study of primary school teachers. *Journal of Research & Method in Education*, 4(3), 44-64.
41. Spada, K. (2014). Higher Education in the Digital Age [Book Review]. *IEEE Transactions on Professional Communication*, 57(2), 150-153.
42. Stride, H., & Higgs, M. (2014). An investigation into the relationship between values and commitment: A study of staff in the UK charity sector. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 43(3), 455-479.
43. Weer, C. H. (2006). The impact of non-work role commitment on employees' career growth prospects. Drexel University.
44. Wentzel, K. R., & Miele, D. B. (2009). Promoting self-determined school engagement: Motivation, learning, and well-being. In *Handbook of motivation at school* (pp. 185-210). Routledge.
45. Yamanidouzi Sorkhabi, M. (1392). *Quality in higher education*. Tehran: Publication of Samt. [Persian]
46. yarahmadi, Y., asadzadeh, H., ahadi, H., banijamali, S. (2010). The explanation and prediction of the student's school performance on the basis of explanation of the internal motivational factors with structured functional model at high school rural of Sanandaj , 6(25), 1-30. [Persian]
47. Zanardelli, G. (2002). *Predicting the career commitment of college students via their attachment and separation relationships* (Doctoral dissertation, ProQuest Information & Lear).